Graad 9 Afrikaans Huistaal
LEES EN KYK MET BEGRIP

NASIENRIGLYNE

TEMA 1: MOOI PRAAT EN … WEES GAAF!

ALGEMENE RIGLYNE

- Die fokus is op die begrip van die leesteks. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.)
- Vir oop vrae word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Die rede of die motivering verdien die punt.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word nie gepenaliseer indien die aanhalingstekens ontbreek nie.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek mits die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word slegs die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

LEESBEGRIP [p.4]
DINK VOOR JY IETS LELIKS SKRYF OF SÊ

No.	Antwoord	Punt	Vlak
1.	Marciel Hopkins	(1)	1
2.	televisieaanbieder, Boer soek 'n vrou	(2)	1
3.	impak		
4.1.	Letterlik: sy beweeg nie meer haar hande nie, sy sit met haar hande gevou terwyl sy praat. Figuurlik: sy het niks om te doen nie / neem nie deel nie.	(2)	3
4.2	Letterlik: wanneer jy geforseer word om iets af te sluk Figuurlik: wanneer jy gedwing word om na iets te luister of dit te glo.	(2)	3
5.	aanhangers	(1)	2
6.	Die manier waarop sy haar hande gebruik het tydens haar aanbieding was irriterend.	(1)	2
7.	ontvolg	(1)	1

8.	B. Die persoon het skerp gereageer	(1)	2
9.	“nie in hulle kele afgedruk word nie”	(1)	2
10.	“die frustrasie rondom mense wat net skryf sonder om te dink dat hul woorde ’n impak het”	(1)	1
11.	Vir inspirasie.	(1)	1
12.	Instagram	(1)	1
13.1	Wanneer mense nie konsekwent optree nie. Jy sal iets aanlyn sê wat jy nie vir iemand van aangesig tot aangesig sal sê nie.	(2)	2
13.2	Bv. boelies aanlyn / beëindig ’n verhouding aanlyn i.p.v. aangesig tot aangesig	(1)	4
14.	Jou kommentaar is permanent / enigiemand kan dit lees / mense onthou jou woorde / jou woorde kan buite konteks gebruik word / jy kan nie maklik jou mening verander nie / jy weet nie hoe jou woorde iemand kan laat voel nie (enige 2)	(2)	4
15.	Sy wil mense leer om verantwoordelikheid te neem vir wat hulle op sosiale media sê.	(2)	2
16.	Enige sinvolle antwoorde bv. beperk jou tyd, maak seker wie jy volg, sit sekuriteit op jou foon, kies jou vriende versigtig.	(3)	4
17.1	Naam van sosiale media platform	(1)	4
17.2	Enige sinvolle antwoord bv. dis veilig, dit bied inspirasie, kommunikasie met vriende, nuwe modes, nuwe neigings (enige een)	(1)	5
18.	Huisgenoot	(1)	2
19.	Onwaar, net soms	(1)	3
20.	Gaan verantwoordelik om met sosiale media, tel jou woorde, wees sensitief vir mense se gevoelens, besef dat jou woorde ’n impak het (enige 2)	(2)	4
			[32]

STROKIESPRENTE [p.8]

1. **MENEER SE OPMERKING**
2. **NEELSIE EN WILLEMPIE EET TOFFIES**

No.	Antwoord	Punt	Vlak
1.	’n Onderwyser moet altyd opbouende kritiek gee / gaan niks bereik met so ’n opmerking nie	(1)	4
2.	Wenkbroue is getrek/gebuig, frons op voorkop, oë lyk kwaad (enige 2)	(2)	2
3.	Jy tree op met entoesiasme en energie, gryp geleenthede aan	(1)	3
4.	Onwaar, hy stel ’n meer positiewe opmerking voor.	(1)	2
5.	daardie	(1)	2
6.	vetgedrukte woorde, in hoofletters, met ’n uitroepteken (enige 2)	(2)	3

7.	Ja, hulle het sy toffies gevat sonder om te vra / dit gesteel	(2)	3
8.	In plaas daarvan dat die seuns besef dat hulle verkeerd gedoen het deur sy toffies te vat / steel, fokus hulle op die meneer se swak maniere.	(2)	4
			[12]

ADVERTENSIE [p.10] **GESOEK: STORIEVERTELLERS**			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.	Jy kan geld verdien deur te leer hoe om ’n goeie storieverteller te wees.	(1)	3
2.	Ja, dit motiveer iemand om te begin met ’n storie. / Nee, ’n tikmasjien is outyds en in onbruik.	(1)	4
3.1	Vetgedrukte letters / hoofletters (enige een)	(1)	2
3.2	Dit wil die leser motiveer deur dit duidelik te maak dat hy / sy geld kan verdien.	(1)	3
4.	Griet van der Vyver	(1)	1
5.	sertifikaat	(1)	1
6.	skole / kerke / ouetehuise / biblioteke (enige een)	(1)	1
7.	Onwaar, daagliks beskikbaar tussen 08:00 en 18:00	(1)	2
8.	Mense hou van lekker stories en dit is ’n vorm van vermaak, soos sang en drama	(1)	4
9.	datum / prys / plek (enige 2)	(2)	3
10.	selfvertroue	(1)	1
11.	Ja, ek het die talent en belangstelling. / Nee, dis nie my talent of belangstelling nie.	(1)	4
			[13]

OPSOMMING [p.12] **GOEIE MANIERE MAAK BAIE DEURE OOP**		
	DIREKTE AANHALING	**EIE WOORDE**
1.	... ’n beleefde “asseblief” en ’n “dankie” ...	Onthou om altyd asseblief en dankie te sê.
2.	... jy byvoorbeeld iemand in die oë kyk wanneer jy hulle groet.	Kyk iemand in die oë as jy hulle groet.
3.	As jy iemand geld skuld, betaal dit terug volgens die ooreenkoms.	Betaal jou skuld terug soos afgespreek.
4.	Wees dapper genoeg om met die een vir wie jy skuld oor aangepaste bepalings te onderhandel.	As dit ’n probleem is om jou skuld betyds af te betaal, spreek ’n alternatief af met die persoon.
5.	Wanneer jy uitgeneem word vir ete [...] kies iets gemiddeld, nie te goedkoop of te duur nie.	As iemand vir jou betaal by ’n restaurant, kies iets met ’n gemiddelde prys.

6.	Hou die deur oop vir die mens agter jou, ongeag wie hulle is.	Hou ’n deur oop vir die persoon wat dit ná jou gaan gebruik.
7.	As jy saam met ’n vriend in ’n Uber ry en hulle betaal, bied ten minste aan om jou deel by te dra.	Deel Uber se koste met jou maat.
8.	Sê (en bedoel dit) dat die betaling vir die volgende rit uit jou beursie sal kom.	Bied om die volgende keer die koste te dra.
9.	Om aandagtig te luister beteken meer as om net te wag vir jou beurt om te praat.	Luister geduldig en met aandag as iemand praat.

(Enige 7)

Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:

- 1–3 feite korrek: Ken 1 punt toe.
- 4–5 feite korrek: Ken 2 punte toe.
- 6–7 feite korrek: Ken 3 punte toe.

Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het:

- 6–7 direkte aanhalings: Ken geen taalpunte toe nie.
- 1–5 direkte aanhalings: Ken 1 punt vir taal toe.

NASIENRIGLYNE
TEMA 2: (MEEL)SAKKE VOL GELD
ALGEMENE RIGLYNE

- Die fokus is op die begrip van die leesteks. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.)
- Vir oop vrae word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Die rede of die motivering verdien die punt.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word nie gepenaliseer indien die aanhalingstekens ontbreek nie.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek mits die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word slegs die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

LEESBEGRIP [p.13]
MEELSAKKIES WORD MODE

No.	Antwoord	Punt	Vlak
1.	M-klank word herhaal (alliterasie), kort en kragtige opskrif	(2)	1
2.	“geldsake gesukkel”	(1)	1
3.	Dit was geassossieer met armoede.	(1)	3
4.	Tieners is baie bewus van hul voorkoms en sal nie sommer enigiets dra nie.	(1)	3
5.	5.1 oop en bloot – vir almal om te sien 5.2 lendelam – van swak kwaliteit / nie van goeie kwaliteit nie 5.3 vervaardigers staan bont – werk hard / skarrel	(3)	2
6.	Dit sit die leser aan die dink (oor die tema / onderwerp)	(1)	4
7.	Dit staan in die plek van die ouma se naam (al verwys dit na enigiemand se oumagrootjie)	(1)	1
8.	8.1 allerlei 8.2 eens 8.3 spog	(3)	1
9.	Bokomo	(1)	1

10.	Sy dink met positiewe herinneringe aan die feit dat haar ma hierdie besigheid begin het.	(2)	2
11.	B. om daarvoor te betaal	(1)	2
12.	Ja, jong mense gebruik sulke taal en is deel van die teikenmark / Ja, die Afrikaanse alternatief is te onbekend / Nee, dis nie goeie taalgebruik vir ’n artikel in ’n Afrikaanse tydskrif nie.	(1)	3
13.	sentiment / mode wat terugkeer	(2)	4
14.	Voordeel: gemaklik Nadeel: nie so mooi / duur	(2)	1
15.	Hy het dit nie regtig vir homself gevat nie, wou net aanpas / hy het dit in die geheim aangepas omdat hy eintlik nie daarvan gehou het nie	(1)	3
16.	Enige sinvolle antwoord, bv. Dis my smaak/styl, dit lyk gemaklik	(2)	5
			[25]

STROKIESPRENTE [p.17] **1. NEELSIE IN DIE KLAS** **2. NEELSIE EN TYD**			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.	Die een seun is geskok oor die oumense wat kaal swem, terwyl die ander seun nie oor die naaktheid gepla is nie, maar fokus op ALLES en verwys na hulle valstande wat hulle nog gedra het.	(2)	4
2.	“betrap”	(1)	2
3.	Sy mond is op ’n knop getrek / sy oë is gerek / sy wenkbroue is gelig (enige een)	(1)	2
4.	ongeloof	(1)	2
5.1	Innerlike / emosionele stryd oor ’n kwessie	(1)	2
5.2	Sy mondhoeke wys afwaarts / sy wysvinger rus op sy lip / sy oë staar vorentoe (enige een)	(1)	3
6.	Dit dui op sy sielewroeging.	(1)	3
7.	Kultuur/drama; skyfskiet/sport; Engels/akademie	(3)	3
8.1	Neelsie gaan vang vis.	(1)	3
8.2	Hy is ontspanne daaroor. Hy sit agteroor teen die boomstam met sy arms gevou agter sy kop.	(1)	4
9.	Enige sinvolle antwoord, bv. Prioritiseer, bespreek oplossing/uitstel met onderwyser/afrigter	(2)	4
			[15]

ADVERTENSIE [p.19] BAKGAT BROEK			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.	Bakgat Broek	(1)	1
2.	Enige mense wat hou van hierdie mode, wat hou van gemaklike klere, wat enige grootte is (enige een)	(1)	2
3.	Bakgat Broek	(1)	2
4.1	Dit gaan swaar / nie goed nie	(1)	2
4.2	Enigeen van die twee. As 'n stelling: Dit gaan broekskeur met jou sosiale lewe. Dit stel namens die leser dat hulle sukkel met hul sosiale lewe – kan hulle laat voel asof hulle verstaan word en hulle oortuig om die produk aan te skaf. As 'n vraag: Gaan dit broekskeur met jou sosiale lewe? Dit nooi die leser, dit betrek die leser en laat hulle dink oor hul situasie en waarom hierdie produk 'n goeie kopie sal wees om te oorweeg.	(2)	4
5.1	Mense sal oor jou praat, want jy trek aandag met jou klerestyl. (of enige sinvolle antwoord)	(1)	3
5.2	Ja / Nee. Enige sinvolle antwoord. (Jongmense let op na mekaar se klerekeuses / almal stel nie belang in modes nie).	(1)	4
6.	Hoofletters, rym, alliterasie, die leser word direk aangespreek, die foto (enige 3)	(3)	2
7.	Goeie kwaliteit, in die mode, sit gemaklik	(3)	2
8.1	(mode)kleure, groottes	(2)	1
8.2	klere – bv. hemp, grotes – nie kleintjies nie	(2)	1
9.1	om iemand teleur te stel / jy het dit nie in jou om die regte keuse te maak nie	(1)	3
9.2	jy moet waagmoed hê om hierdie klere te dra	(1)	3
10.	A. spoggerig	(1)	1
11.	Die produk word duidelik aan 'n persoon se liggaam vertoon.	(1)	3
12.	Ja, bevat alle nodige inligting en kontakbesonderhede. Nee, meer foto's is nodig / kleur is noodsaaklik.	(2)	4
13.	Ja, dis my smaak / bekostigbaar / gemaklik. Nee, dis nie my smaak nie.	(1)	4
			[25]

PLAKKAAT [p. 22] ERE-KLERE-KOMPETISIE			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.	Ere-klere laat ’n mens dink aan ere-kleure wat ’n toekenning is wat jy kry vir prestasies. Ere-klere sinspeel op klere wat beloon gaan word vir prestasie.	(2)	3
2.1	Dit klink na die tipiese woorde wat ’n tiener sal uiter. Dit is nie ’n gewone opskrif nie. Dit is tipies hoe ’n mens sal dink, nie hoe dit wel op ’n plakkaat gestel word nie. (enige twee)	(2)	3
2.2	Waaroor gaan die kompetisie? (of enige ander sinvolle antwoord)	(1)	4
2.3	Die kompetisie is gemik op skoliere en dit is hoe hulle soms praat.	(1)	3
3.	Kreatiewe uitlaatklep, kan geld wen, kan erkenning kry en dalk deure oopmaak vir die toekoms, kan indirek help met ’n welsynsorganisasie (enige 2)	(2)	4
4.1	C. ’n manier om uiting te gee aan jou kreatiwiteit	(1)	1
4.2	A. tussen 7 en 18 jaar oud	(1)	1
5.	gebruik al hulle wins vir hulle organisasie se behoeftes	(1)	1
6.1	... ’n nuwe idee (of ander sinvolle verduideliking)	(1)	3
6.2	opwinding, positiwiteit, blydskap, entoesiasme (enige een of soortgelyke antwoord)	(1)	2
6.3	Die arms is wyd oop gestrek, die figuur beweeg vorentoe (of enige ander sinvolle verduideliking)	(1)	2
7.1	Maak en bedien sop, help soek vir werksgeleenthede, soek skenkings, gesels met haweloses (of enige sinvolle antwoord) (enige twee)	(2)	5
7.2	Gewoonlik is skenkings aan die haweloses self, maar die versorgers sal die aandag en skenking opreg waardeer.	(2)	5
7.3	Ja, hulle kry soms betaling vir hulle hulp. / Nee, hulle doen dit vrywillig. Hulle moet ook erkenning kry vir hulle diens.	(2)	5
			[20]

OPSOMMING [p. 25] DIE RESEP VIR MEELSAKBROEKE		
	DIREKTE AANHALING	**EIE WOORDE**
1.	Die meelsakbroeke word met calico gemaak, ’n 100% geweefde katoenstof...	Meelsakbroeke word met calico gemaak / ’n 100% geweefde katoenstof
2.	... katoenstof wat ongebleik en nie gekleur is nie.	Ongebleik / nie gekleur is nie
3.	Die produk word meestal met die hand gemaak en dis hoekom dit so lank hou.	Meelsakbroeke word met die hand gemaak
4.	Vandag sien ’n mens dit meestal in blou, pienk en wit.	’n Mens kry dit in blou, pienk en wit
5.	Jy was dit met normale wasgoedseep.	Gebruik normale wasgoedseep
6.	Die logo kan aanvanklik bietjie vervaag, maar op ’n sekere punt sal die kleur nie meer vervaag nie.	Die logo kan aanvanklik bietjie vervaag / uitbleik

7.	Dit hou so lank, want dit is handgemaak.	Meelsakbroeke hou baie lank
8.	Die ware meelsakbroek het altyd ’n logo op.	Meelsakbroeke het altyd ’n logo op

(Enige 7 eienskappe)

Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:

- 1–3 feite korrek: Ken 1 punt toe.
- 4–5 feite korrek: Ken 2 punte toe.
- 6–7 feite korrek: Ken 3 punte toe.

Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het:

- 6–7 direkte aanhalings: Ken geen taalpunte toe nie.
- 1–5 direkte aanhalings: Ken 1 punt vir taal toe.

[10]

NASIENRIGLYNE			
TEMA 3: SLIM GEDINK			
ALGEMENE RIGLYNE			

- Die fokus is op die begrip van die leesteks. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.)
- Vir oop vrae word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Die rede of die motivering verdien die punt.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word nie gepenaliseer indien die aanhalingstekens ontbreek nie.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek mits die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word slegs die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

LEESBEGRIP [p. 26]
SPOOKASEM, STOKKIELEKKERS EN SPELETJIES!

No.	Antwoord	Punt	Vlak
1.1	Alliterasie van die s-klank, ’n uitroepteken (enige een)	(1)	1
1.2	Maniere waarop jy kan geldmaak by ’n markdag word gedeel.	(1)	3
2.1	Eie keuse met motivering	(2)	4
2.2	Ja, dis ’n sosiale geleentheid / maats werk saam / jy maak geld Nee, chaoties / te veel moeite (enige twee sinvolle redes)	(2)	4
3.	lekkergoed	(1)	2
4.	Hy is ’n entrepreneur en het Word Press geskep.	(2)	3
5.	Hulle was almal jonk toe hulle geskep het.	(1)	2
6.	Leer om te bemark Geniet die leerproses Ontmoet ander entrepreneurs Maak geld Kry inspirasie uit ander se kreatiwiteit en idees (enige vier)	(4)	2
7.1 7.2 7.3	B. jy moet agterkom of hulle jou produk sal wil koop C. om iemand se wenke te volg ’n soort gebak	(3)	1
8.1	E. as iets van ’n baie goeie kwaliteit is		

8.2 8.3 8.4 8.5	D. as iets besonders is C. as iets prakties uitvoerbaar is B. wanneer iets aanskoulik is A. wanneer iets geadverteer word	(5)	1
9.	Dis soos ’n tweede plan as die eerste plan nie kan/gaan werk nie.	(1)	1
10.	’n Kleinsus werk nie netjies nie en die produk sal nie mooi vertoon nie, dit sal mense afsit.	(1)	2
11.	vlaggies, baniere, foto’s, plakkate ens. (enige twee)	(2)	3
12.1 12.2 12.3 12.4	Op die regte plek sal mense jou produkte sien en sal jou produkte mooi vertoon. Kyk of jou produk ’n sukses is en sal verkoop. Sorg dat jou prys so is dat mense dit wil koop en kan bekostig. Mense moet weet van jou produk, jy moet hulle bewus maak en oortuig.	(4)	3
13.	Ja, van die produkte wat genoem word, verskyn in die prentjie, daar is ’n lekker verskeidenheid. Nee, daar word byvoorbeeld van roomys gepraat, maar dit verskyn nie in die prentjie nie. (enige opinie)	(2)	4
14.1	Beplan deeglik, doen navorsing, doen bemarking, wees voorbereid (enige twee)	(2)	2
14.2	Ja, ek het die talent en belangstelling. Nee, dis nie my belangstelling nie. (enige opinie)	(1)	4
			[35]

STROKIESPRENT [p. 30] NEELSIE EN DIE SJOKOLADE			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.	Sy das is gefrommel (skud/beweeg), sy mond is wyd oop gerek asof hy skree, hy frons, sy hare staan regop, sy wenkbroue is kwaai getrek, sy vuis is gebal. (enige twee)	(2)	2
2.1	Klas(kamer)	(1)	2
2.2	Dit beklemtoon dat dit ’n ontstelde vraag is. (vol emosie)	(1)	2
3.1	sarkasties	(1)	1
3.2	Jy mag nie in die klas eet nie.	(1)	3
4.	Neelsie dink nie dis verkeerd om in die klas te eet nie, hy fokus eerder op watter soort sjokolade dit is wat hy in die klas eet.	(2)	3
			[8]

SPOTPRENT [p. 31] VLEISETER OF VEGANIS?			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.	Die dogter/meisie lyk gelukkig/opgewonde, die pa/man lyk kwaad/vies/ontevrede/ongelukkig	(2)	2
2.	Die meisie is ten gunste van veganisme, die pa kan nie meer vleis eet nie of ’n veganistiese dieet is baie duur	(2)	3

3.1	Draadjies in haar tande, kleredrag, sy omhels haar "Pappatjie" (enige twee)	(2)	3
3.2	Sy omhels hom.	(1)	2
4.	eetkamer / restaurant	(1)	1
5.	*Hy's van die tjop af* beteken hy kan nie meer tjops eet nie *en tjop nou af!* beteken dit is vir hom swaar/sleg om nie meer tjops te kan eet nie	(2)	3
6.	'n Veganis is iemand wat die gebruik van diereprodukte, veral in die dieet, en 'n gepaardgaande filosofie wat die kommoditeitstatus van diere, verwerp.	(1)	1
7.	Ja, dit is 'n gesonde dieet, dit is pro-diereregte. Nee, rooivleis is lekker en 'n belangrike deel van 'n dieet. (enige opinie)	(2)	4
			[13]

ADVERTENSIE [p. 33] SOMER, SON, SWEMBAD EN ... BLARE!			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.	Dit beeld die leser se frustrasie uit met die blare in die swembad – daar is blare in sy hare.	(1)	1
2.	Dit betrek die leser by die probleem (en oplossing) / maak die aanslag van die advertensie meer persoonlik / laat die lesers voel daar word met hul spesifiek gepraat. (enige twee)	(2)	2
3.	D. Jy is gefrustreerd	(1)	1
4.	Ja, dit wys die probleem, BAD-MAN staan geskryf oor die probleem in 'n lint wat die naam amptelik en belangrik laat lyk. Nee, die foto is onduidelik, dis onduidelik waarom die naam BAD-MAN in die hoek van die foto geplaas is, die masjien self sou meer effektief wees. (enige opinie)	(2)	3
5.	Om 'n ervaring sleg of onplesierig te maak, dit te bederf.	(1)	2
6.	"BAD-MAN" kan verwys na 'n man/persoon wat kundig is met die skoonmaak van die (swem)bad. "BAD-MAN" kan verwys na 'n superheld soos Batman wat tot die leser se redding kom deur die swembad suksesvol skoon te maak.	(2)	3
7.	Werk digitaal, geen pype of koorde nodig, geruisloos (enige twee)	(2)	3
8.	Dit herinner aan die karakter, Batman, wat 'n superheld is, soos die swembadskoonmaker, BAD-MAN.	(1)	4
9.	"ongewenste gaste geëlimineer"	(1)	4
10.	blare, takkies, goggas (enige twee)	(2)	1
11.1	Die teikenmark is enige persoon wat deel is van 'n huishouding wat 'n swembad besit.	(1)	3
11.2	Kontak Chlorina Batt per telefoon of per e-pos. (enige een)	(1)	1
12.	Die bewoording / die prente / die assossiasie met Batman (of enige sinvolle antwoord)	(1)	4

13.	Dit moet werk wanneer ek nie swem nie of dit moet my bewegings in die swembad in ag neem en altyd uit my pad kan bly. Dit moet self die water se gehalte lees en daarvolgens optree. (enige ander sinvolle voorstel)	(2)	4
			[20]

PLAKKAAT [p. 36] VINTAGE-KLEREVERKOPING NÉT VIR TIENERS ... ÉN TROETELDIERE!			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.	Tieners Tieners stel belang in klere, kuier, koop. Die foto's / taalgebruik is gefokus op tieners.	(3)	3
2.1	Dit klink asof die verkoping net fokus op tieners, maar dan word dit ook genoem dat dit vir troeteldiere is.	(2)	3
2.2	die ellips en uitroeptekens	(2)	2
2.3	Eie mening Lok: klink na 'n lekker kuier Nie lok nie: stel nie belang in klere nie	(1)	4
3.	Dit is tipiese tienertaal.	(1)	2
4.	Jy is net saam met jou eie ouderdomsgroep, daar word net op jou behoeftes gefokus, julle kan kuier sonder toesig (of enige ander sinvolle rede) (enige twee)	(2)	4
5.	Die klere wat hier hang en te koop is, is wat tans in die mode is en deur baie gekoop of gesoek word.	(2)	3
6.	Onwaar. Jy kan slegs by die klereverkoping ander klere daarmee koop.	(1)	2
7.	Begin van 'n naweek, niemand doen huiswerk op 'n Vrydagaand nie, skool en sport is verby vir die week, ouers is al tuis om tieners af te laai.	(2)	4
8.1	Jy kan sosialiseer, jy ondersteun 'n goeie saak, jy kan nuwe klere koop, jy kan van jou ou klere ontslae raak (enige twee sinvolle redes)	(2)	5
8.2	Enige sinvolle mening.	(1)	4
			[19]

OPSOMMING [p. 38] SUKKEL JY OM VAN JOU FOON AF TE BLY?		
	DIREKTE AANHALING	**EIE WOORDE**
1.	Stel 'n alarm op jou selfoon vir 'n sekere tyd wanneer jy dit saans in jou laai of kas moet wegpak tot die volgende oggend. En hou daarby.	Stel 'n alarm vir slaaptyd en hou daarby.
2.	Sommige selfone het selfs 'n "focus mode" wat jy kan stel om enige afleidings, soos boodskapkennisgewings op jou selfoon te vermy en op jou lewe te kan fokus.	Stel jou foon sodat jy afleidings kan vermy.
3.	Jy kan ook jou toeps (apps) soos Facebook, Twitter, TikTok en Instagram van jou selfoon verwyder en net na jou sosiale media loer op jou rekenaar.	Gebruik jou toeps net op jou rekenaar.

4.	Gaan sit en gesels ’n bietjie by jou ouers of broers en susters.	Gebruik jou tyd om met mense te meng.
5.	Speel met jou troeteldiere.	Speel eerder met jou troeteldier.
6.	Doen joga of oefeninge tuis of mediteer om jou kop skoon te kry.	Oefen of mediteer eerder.
7.	Stel saans jou foon op die “wind down”-opsie as jy ’n Android het. / Vir iPhones kan jy na “settings” gaan en dan die Grayscale-opsie kies.	Gebruik jou foon se instellings om jou te laat ontspan.
8.	Koop vir jou ’n outydse alarm.	Gebruik eerder ’n outydse alarm as ’n selfoonalarm.

(80 woorde maksimum)

Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:

- 1–3 feite korrek: Ken 1 punt toe.
- 4–5 feite korrek: Ken 2 punte toe.
- 6–7 feite korrek: Ken 3 punte toe.

Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het:

- 6–7 direkte aanhalings: Ken geen taalpunte toe nie.
- 1–5 direkte aanhalings: Ken 1 punt vir taal toe.

[10]

NASIENRIGLYNE
TEMA 4: LAAT WIEL!
ALGEMENE RIGLYNE

- Die fokus is op die begrip van die leesteks. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.)
- Vir oop vrae word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Die rede of die motivering verdien die punt.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word nie gepenaliseer indien die aanhalingstekens ontbreek nie.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek mits die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word slegs die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

LEESBEGRIP [p. 39]
DIÉ GIRL LA'T WIEL! MEISIE SPIN EN BRAND RUBBER TOT IN SHOWMAX-REEKS

No.	Antwoord	Punt	Vlak
1.	Die meisie is nie bang vir spoed nie. Sy kan waaghalsige toertjies met 'n kar uitvoer. Sy is so talentvol dat sy 'n rol as waaghals in 'n Showmax-reeks gekry het. (enige drie sinvolle verduidelikings)	(3)	2
2.1	Jy laat 'n groot/blywende indruk op iets/iemand	(1)	1
2.2	Want die artikel handel oor Kaylin wat as waaghals shifts, drifts en donuts met 'n kar gooi / Dit skakel met die onderwerp van die artikel	(1)	2
2.3	Jy gaan om 'n skerp draai	(1)	4
3.1	Al is sy fisies klein, het sy baie waagmoed en groot talent / Vir iemand so jonk is sy baie professioneel / Al is sy klein, is sy nie bang nie	(2)	4
3.2	petite	(1)	1
4.	Haar pa, Jerome, het haar die basiese tegnieke gewys, en daarna het Kaylin haarself geleer.	(2)	2
5.1	Onwaar. Kaylin is die waaghals wat die toertjies namens die aktrise Chelsea as die karakter Amber uitvoer.	(1)	1
5.2	Onwaar. Kaylin is een van die land se voorste spinners en het tweedeplek in die landswye kompetisie behaal.	(1)	1
5.3	Waar. Kaylin is tans 23 jaar oud tydens die artikel se publikasie in 2024.	(1)	1
6.	B. Haar loopbaan het vinnig begin	(1)	4
7.	"ongelooflike spinning-tegnieke en bestuursvernuf"	(1)	4

8.1	Omdat dit so gevaarlik en waaghalsig is, dat toeskouers verbaas / geskok / verwonderd is oor sy dit regkry	(2)	4
8.2	Eie mening met motivering	(1)	1
8.3	Eie mening met sinvolle motivering	(1)	1
9.	Dit hou haar gefokus en motiveer haar.	(2)	3
10.1	Dit is duur om die kar te onderhou en te herstel wanneer dit breek. Die reiskostes is ook duur.	(2)	2
10.2	borg	(1)	5
11.1	Sy het ’n mede-bestuurder	(1)	4
11.2	Die mede-bestuurder sal die kar stadiger laat ry of heeltemal laat stop.	(1)	4
12.	Sy is ook besig om vir ’n BA-graad in menslike hulpbronbestuur te studeer. Sy tree ook op as berader vir mense wat trauma verwerk.	(2)	2
13.	Jy jaag met ’n kar / Ry baie vinnig	(1)	2
			[30]

SPOTPRENT [p. 43] BLOEMSKOU BIED 10 DAE VAN GENOT			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.1	Die Bloemskou	(1)	1
1.2	Bloemfontein	(1)	2
1.3	10 dae	(1)	1
2.1	Toffie-appels, spookasem	(2)	2
2.2	Staan gebukkend, dra kruisbande, het grys/wit hare (enige twee)	(2)	3
3.1	Skaaphonde moet binne ’n sekere tyd ’n trop skape aankeer	(1)	3
3.2	Met die verkiesing / stemdag	(1)	3
3.3	Net soos wat die skape deur die honde gelei word, moet mense deur leiers gelei word om te gaan stem.	(2)	4
3.4	Mense het aanmoediging nodig om te gaan stem / sal dikwels nie uit hulle eie besluit om dit te doen nie.	(1)	4
4.	Die hond beweeg laag teen die grond, sy ore is platgetrek / lyk asof hy die skape bekruip. (enige twee)	(2)	3
5.	genot	(1)	1
			[15]

PAMFLET [p. 45] KLASPARTYTJIE VAN DIE JAAR!			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.1	Dit skep opwinding/afwagting/entoesiasme oor die kompetisie	(1)	3
1.2	Ja, dit is iets wat alle tieners sal geniet of na uitsien. Nee, almal is nie lief vir partytjies nie. (enige opinie)	(1)	2
2.1	Polsende/ritmiese, heerlike/stimulerende, smaaklike/geurige, blink	(4)	2

2.2	Dit laat die leser die vraag aan hulself stel en nadink hoe hulle voel.	(1)	3
3.1	Die feit dat die leser iets kan wen, dien as motivering om in te skryf.	(1)	2
3.2	Die prys wat jy kan wen is groot en die moeite werd om voor in te skryf.	(1)	3
4.	15 Augustus	(1)	1
5.1	Swempartytjie / tuinkuier, enige sinvolle rede bv. Die weer is lekker vir swem / ek en my vriende hou meer van piekniek as swem (enige keuse met motivering)	(1)	4
5.2	Enige sinvolle voorstel bv. swembadskuim / kampstoele	(1)	4
6.1	Dit klink asof die leser vra en dan word die vraag beantwoord met die nodige inligting	(1)	4
6.2	Dit betrek die leser, laat hulle voel asof hulle gedagtes gelees word	(1)	4
6.3	Enige sinvolle antwoord bv. ’n kontakpersoon en kontaknommer	(1)	4
7.	plek, tyd, datum, tema, begroting (enige twee)	(2)	3
8.	Dit is ’n goeie manier om ’n jaar saam af te sluit, dis ’n geleentheid vir maats om saam te kuier, of nuwe vriendskappe om te ontstaan. (of enige ander sinvolle antwoord)	(2)	4
9.	As jy dit kan regkry om ’n lekker partytjie te reël sal mense jou volg of bewonder of beskou as iemand wat leiding kan neem en dinge kan laat gebeur.	(1)	3
			[20]

ADVERTENSIE [p. 48] OM DIE SKOOL IN 40 MINUTE			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.1	Jy draf of stap eintlik net om die skool.	(1)	3
1.2	Ja, dit herinner aan die goeie fliek Nee, dit is irrelevant (enige een)	(1)	3
2.1	A. verbasing	(1)	1
2.2	Die meeste leerders hou nie baie van enige van die drie dinge genoem in die kolpunte nie, so die 40 minute klink beter of nie so erg nie.	(2)	4
3.	A-Z dus alle dorpe	(1)	3
4.	Wat jy bereik deur om die skool te draf vir 40 minute is absoluut die moeite werd, jy gaan iemand se lewe beter maak.	(2)	2
5.	Hulle stuur die geld gratis.	(1)	1
6.	Die adres www.myskoolmaakndraffie.co.za kan met enige skool gedeel word as uitdaging.	(1)	3
7.	Suksesvol: almal sal dit kan doen en die sisteme is in plek. Onsuksesvol: jy weet nie waarop mense die koepon spandeer nie / anonimiteit (enige een)	(1)	5
			[11]

OPSOMMING [p. 50] PADLANGS DEUR ALASKA		
	DIREKTE AANHALING	**EIE WOORDE**
1.	Die bekende Alaska-hoofweg – wat strek oor 2 220 km deur Kanada en Alaska...	Die Alaska-hoofweg is 2 220 km lank. (7)
2.	...die SS Klondike, ’n ou stoomboot wat in vervloë dae op die Yukon-rivier gevaar het...	Die SS Klondike is ’n ou stoomboot wat voorheen op die Yukon-rivier gevaar het. (14)
3.	...die Yukon-vervoermuseum...	Daar is die Yukon-vervoermuseum op die dorpie Whitehorse. (8)
4.	...kan jy van die Midnight Dome-uitkykpunt af uitkyk oor die Yukonvallei...	Jy het ’n mooi uitsig oor die natuur vanaf die Midnight Dome-uitkykpunt. (12)
5.	...Dredge No.4, net buite die dorp. Hierdie enorme baggerhoutboot het tot 1959 goud uit die rivier gebagger.	Die Dredge No.4 is ’n enorme baggerhoutboot wat goud uit die rivier gebagger het. (14)
6.	...Alaska-pypleiding gesien. Dié oliepypleiding van sowat 1 200 km...	Die Alaska-oliepypleiding is sowat 1 200 km lank. (8)
7.	...is daar heelwat uitstekende museums...	Daar is heelwat uitstekende museums op hierdie roete. (8)

(72 woorde)

(7 besienswaardighede, 80 woorde maksimum)

Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:

- 1–3 feite korrek: Ken 1 punt toe.
- 4–5 feite korrek: Ken 2 punte toe.
- 6–7 feite korrek: Ken 3 punte toe.

Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het:

- 6–7 direkte aanhalings: Ken geen taalpunte toe nie.
- 1–5 direkte aanhalings: Ken 1 punt vir taal toe.

[10]

NASIENRIGLYNE
TEMA 5: VEILIGHEID EERSTE
ALGEMENE RIGLYNE
• Die fokus is op die begrip van die leesteks. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.) • Vir oop vrae word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word. • Geen punt word toegeken vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING nie. Die rede of die motivering verdien die punt. • Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word nie gepenaliseer indien die aanhalingstekens ontbreek nie. • Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek mits die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word. • Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word slegs die eerste twee of drie feite/punte nagesien. • Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

LEESBEGRIP [p. 51] KOEKELOER SELFS DIE SKELMSTE SKELM IN STIKDONKER MET DIÉ TOERUSTING			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.	Wanneer jy vir 'n persoon of objek kyk sonder dat hulle weet jy kyk / sonder dat die ander persoon dit agterkom.	(1)	2
2.	Wanneer iemand so skelm is dat hy al die truuks ken en jou uitoorlê.	(2)	3
3.	"aanvanklik"	(1)	2
4.	Die toestel het die vermoë om klein verskille in hitte te bespeur en daarom mense of diere se beweging raak te sien.	(2)	2
5.	Die teenwoordigheid van wapens en skelms (en hul bewegings) kan geïdentifiseer word.	(2)	3
6.1	Om die toestand van gewasse te monitor Om die impak van omgewingsfaktore op plantegroei te bepaal. Om areas in die landerye te identifiseer wat meer of minder water, voedingstowwe of plaagdoders mag benodig. (enige twee)	(2)	3
6.2	Hy kan onnodige uitgawes beperk omdat hy presies weet wat nodig is. Hy kan sekuriteit op sy plaas bestuur.	(2)	4
6.3	Hy kan sien waar sy werkers besig is / Hy kan verdwaalde diere opspoor. (enige sinvolle antwoord)	(1)	4
7.1	Daar moet 'n balans wees tussen die hoeveelheid roofdiere en die prooi wat hulle jag / Roofdiere kan hul vee uitdun	(2)	4

7.2	jakkals / bosvark (enige een)	(1)	1
8.1	Veiligheid is ’n baie belangrike faktor in SA en almal is bewus daarvan of praat daaroor.	(2)	2
8.2	Enige sinvolle antwoorde, bv. Buurtwag, motorsekuriteit, alarmstelsel, toep op foon ens. (enige twee)	(2)	4
8.3	Ja, ons het ’n plaas/ander eiendom/ons reis dikwels/ons kampeer graag Nee, ons erf is te klein en sekuriteit is reeds genoeg (enige een)	(1)	4
9.1	’n Buitengewone / ekstra groot sukses of verbetering	(1)	2
9.2	Hulle kan in die donker meer voorbereid wees deur te sien waar die skelms wegkruip / Hulle kan hulself beveilig omdat hulle weet waar die skelms is	(2)	3
10.	Beide verrig wondere / lei tot groot sukses / is onvoorspelbaar / kry die byna onmoontlike reg. (enige een)	(1)	3
11.	Ons weet almal hoe nodig ’n motor petrol het, so alle lesers sal met hierdie beeld kan identifiseer.	(1)	4
12.1	dag/nag- teleskope (enige een)	(1)	1
12.2	Om die natuurlewe dop te hou / om sterre te kyk (enige een)	(1)	3
13.	Stuur ’n e-pos	(1)	2
			[29]

STROKIESPRENTE [p. 55]

1. **NEELSIE EN DIE SLANG IN DIE SAK**
2. **NEELSIE EN DIE VERLORE SKOOLTAS**

No.	Antwoord	Punt	Vlak
1.1	Met sy pa (of ma). Sy ouer sit en ontspan in ’n leunstoel en hy vertel die ouer oor sy dag.	(2)	3
1.2	Neelsie lyk ontspanne want hy staan gemaklik met sy hand in sy sak.	(2)	3
2.1	ontsnap	(1)	2
2.2	Dit is nie ’n habitat vir ’n slang nie, alle mense hou nie van slange nie/slange hoort nie in ’n skool nie	(2)	4
2.3	Ek hou van slange / ek hou nie van slange nie (enige een)	(1)	4
3.1	Ongelukkig of bang (enige een)	(1)	3
3.2	Hy het die deur gebreek in die proses om te vlug vir die slang	(1)	3
4.	Sy arms is uitgestrek en hy glimlag	(2)	2
5.1	ongelukkig / negatief	(1)	2
5.2	Hy lyk geskok of vies – sy oë is oopgerek (enige een)	(1)	2
6.1	Sy hande is in sy broeksakke, sy oë is gerek, sy mond is op ’n knop getrek (enige twee)	(2)	2
6.2	Hy het gedink hy doen Neelsie ’n guns, maar dit lyk nie asof Neelsie bly is hieroor nie.	(2)	3
6.3	Ai / Agge nee (of enige sinvolle alternatief wat afkeur aandui)	(1)	4
7.	Enige sinvolle antwoord.	(1)	2

8.	Die persoon wat jy gedink het is jou vriend, tree op soos jou vyand / is nie aan jou kant nie.	(2)	2
			[22]

ADVERTENSIE [p. 57] DAPPER, DAPPERDER, SELFVERDEDIGING			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.1	’n Kursus in selfverdediging	(1)	2
1.2	netbal- en hokkiemeisies / spanne / individue (enige twee)	(2)	3
1.3	Nee, individue en maats is ook welkom.	(2)	3
1.4	Ja, dit is goed vir spanbou / spelers kan mekaar motiveer / jy hoef nie alleen te gaan nie. Nee, dit laat seuns of individue uitgesluit voel. (enige een met motivering)	(2)	4
2.	FOTO 1: dit wys watter tipe bewegings/tegnieke jy geleer kan word en die deelnemers is tienermeisies FOTO 2: seuns en meisies is deel van die aktiwiteite, die instrukteur verskyn ook in die foto FOTO 3: die jongmense in die foto lyk bemagtig en positief	(3)	4
3.1	Hoe meer mense deelneem, hoe beter OF hoe meer jy oefen, hoe beter gaan jy raak	(2)	3
3.2	Dit bevestig dat jy jouself veiliger kan hou deur hierdie kursus te doen.	(1)	3
4.	Jy is bewus van jou omgewing en omstandighede en sal flink in enige situasie kan optree.	(1)	2
5.	Prys, datums en tye, plek, toestemmingsvorm/vrywaringsvorm (enige twee)	(2)	4
6.1	Ja, ek kan nuwe vriende maak of as ek iemand ken wat in een van die spanne is / Ek doen dit vir myself. Nee, ek gaan uit voel. (enige een met motivering)	(2)	4
6.2	Ja, dit is ’n belangrike vaardigheid en ek kan ander ook daarvan leer. Nee, ek beweeg nie waar so iets nodig sal wees nie / Dit sal nie help nie (enige een)	(1)	5
6.3	Jy kan die kursus saam met jou span/maats bywoon. Spanne daag mekaar uit. Dit is baie maklik om in te skryf. Dit is ’n lewensnoodsaaklike vaardigheid. (enige een)	(1)	4
			[20]

STROOIBILJET [p. 60] HULP IN NOOD...			
No.	**Antwoord**	**Punt**	**Vlak**
1.1	Om die angel uit iets te haal, is om die moeilike of slegte te verwyder. Jy kan die angs wat ’n mens moontlik beleef tydens ’n noodgeval verwyder deur ’n noodhulptas byderhand te hê.	(2)	3
1.2	Ja, die leser voel asof hulle dit moet doen. Nee, dit laat die leser voel asof hy/sy gedwing word om dit te doen. (enige een)	(1)	3
2.1	Skool / werk / reis (enige twee)	(2)	2
2.2	Daar is gedurig insidente wat onmiddellik opgelos kan word met die inhoud van ’n noodhulptas, bv. ’n sny of val of stamp of pyn (of enige sinvolle antwoord)	(2)	4
2.3	Enige sinvolle antwoord, bv. pleisters, Dettol, salf	(1)	4

3.	Jy leer noodhulp-tegnieke, jy leer ken die medikasie, jy is bekend met jou noodhulpvoorraad, jy is voorsien van jou noodhulpvoorraad. (enige drie)	(3)	3
4.	Ja, jy kry die opleiding en die voorraad. Nee, enige sinvolle antwoord. (enige een met motivering)	(2)	4
5.	"gekwalifiseerde verpleegster"	(1)	1
6.	eetgoed	(1)	1
			[15]

OPSOMMING [p. 62] OP JOU SELFOON AS JY RY? DIS SELFS GEVAARLIKER AS DRONK BESTUUR		
	DIREKTE AANHALING	**EIE WOORDE**
1.	gebruik van selfone terwyl mense bestuur	Mense gebruik hul selfone terwyl hulle bestuur.
2.	drink en bestuur	Mense bestuur onder die invloed van drank.
3.	die spoedgrens oortree	Mense ry vinniger as wat hulle mag ry.
4.	in die nag bestuur	Mense bestuur in die nag / donker.
5.	swak paaie en slaggate	Swak paaie en slaggate maak paaie gevaarlik.
6.	aggressiewe bestuurstyl	Mense bestuur met aggressie en ongeduld.
7.	voertuie wat nie behoorlik in stand gehou is nie	Voertuie wat nie gediens word nie en breek op die pad, is baie gevaarlik.

(55 woorde)

(Faktore wat tot voertuigongelukke lei, maksimum 70 woorde)

Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:

- 1–3 feite korrek: Ken 1 punt toe.
- 4–5 feite korrek: Ken 2 punte toe.
- 6–7 feite korrek: Ken 3 punte toe.

Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het:

- 6–7 direkte aanhalings: Ken geen taalpunte toe nie.
- 1–5 direkte aanhalings: Ken 1 punt vir taal toe.

[10]